

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ Η ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΛΟΜΠΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Το 2006 αποτελεί όροσημο στην ιστορία των πολιτικών ισότητας των φύλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι η τελευταία χρονιά όπου εφαρμόζεται εξειδικευμένο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα δράσης της ΕΕ για την ισότητα των φύλων, αφού παρατάθηκε το Πέμπτο πρόγραμμα (Στρατηγική Πλαίσιο για την ισότητα των φύλων 2001-2005) για ένα ακόμα χρόνο. Στη συνέχεια προβλέπεται η διακοπή της μακρόχρονης παράδοσης των ευρωπαϊκών προγραμμάτων δράσης που άρχισε το 1982, όταν στην ΕΕ έγινε συνείδηση, ότι η νομοθεσία από μόνη της δεν επαρκούσε για την επίτευξη της ουσιαστικής ισότητας των φύλων. Από το 2007 και μετά οι πολιτικές ισότητας των φύλων θα ενταχθούν στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα PROGRESS κατά των διακρίσεων στη βάση όλων των κοινωνικών ανισοτήτων, όπως είναι το φύλο, η φυλή, η εθνική καταγωγή, οι θρησκευτικές πεποιθήσεις, οι σεξουαλικές προτιμήσεις κ.λπ.

Για να απαντήσει στην αντίθεση των γυναικείων οργανώσεων και των φεμινιστριών μέσα στους ευρωπαϊκούς θεσμούς στην απόφαση αυτή, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξήγγειλε την προετοιμασία ενός **Οδικού Χάρτη** για την ισότητα των φύλων, δηλαδή ενός κείμενου πολιτικών διακηρύξεων (Ανακοίνωσης της Επιτροπής) για το τέλος του 2005. Το Ευρωπαϊκό Λόμπυ Γυναικών, οργάνωση η οποία εκπροσωπεί πάνω από 3.000 γυναικείες οργανώσεις σε όλες τις χώρες της ΕΕ, επεξεργάστηκε το «δικό του» Οδικό Χάρτη για την Ισότητα, προτείνοντας έτσι ένα παραδειγματικό πρότυπο για την επικείμενη Ανακοίνωση της Επιτροπής.

Ο Οδικός Χάρτης του Ευρωπαϊκού Λόμπυ Γυναικών αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πακέτο δημόσιων πολιτικών, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη όλες τις σύγχρονες προκλήσεις για τις γυναίκες στο νέο οικονομικο-κοινωνικό πλαίσιο της ΕΕ. Παράλληλα, το κείμενο υποδεικνύει και προδιαγράφει με σαφήνεια συγκεκριμένα μέτρα πολιτικής, τα οποία, αν εφαρμοσθούν από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε συγκεκριμένα αποτελέσματα.

Παρουσιάζονται εδώ οι βασικές αρχές και οι έξι τομείς δράσης του Οδικού Χάρτη για την ισότητα των φύλων της ΕΕ για το διάστημα 2006-2010, μετά από τις σχετικές συζητήσεις και αποφάσεις της τελευταίας Γενικής Συνέλευσης του ΕΛΓ τον περασμένο Οκτώβριο στο Λονδίνο. Οι βασικές αρχές είναι:

1. Η ισότητα αποτελεί **θεμελιώδη αξία** της ΕΕ και εγγενές στοιχείο του μοντέλου της ευρωπαϊκής κοινωνίας που θέλουμε να οικοδομήσουμε. Αποτελεί όχι μόνο ζήτημα κοινωνικής δικαιοσύνης και δικαιοσύνης απέναντι στις γυναίκες, αλλά παράλληλα αποτελεί ζήτημα δημοκρατίας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων και πρωταρχικό στοιχείο της ανθρώπινης ανάπτυξης.
 2. Η ισότητα θα πρέπει να προωθείται με την εφαρμογή της **«διπλής στρατηγικής»**, η οποία περιλαμβάνει (α) εξειδικευμένες δράσεις υπέρ της ισότητας και των γυναικών και (β) την ένταξη της ισότητας σε όλες τις πολιτικές. Η διπλή στρατηγική αποτελεί τη μόνη εγγύηση για να έχουν οι πολιτικές συγκεκριμένα αποτελέσματα.
 3. Η προώθηση της ισότητας των φύλων θα πρέπει να στηρίζεται στην αναγνώριση των **πολλαπλών διακρίσεων** που μπορούν να αντιμετωπίζουν οι γυναίκες λόγω και των άλλων πηγών διακρίσεων όπως η φυλή και η εθνική καταγωγή, οι θρησκευτικές πεποιθήσεις, η σωματική κατάσταση, η ηλικία κ.λπ. Οι πολιτικές για την κατάργηση των διακρίσεων θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως συμπληρωματικές και όχι ως εναλλακτικές των εξειδικευμένων πολιτικών για τις γυναίκες.
 4. Οι σύγχρονες **οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις** μέσα και έξω από την ΕΕ απειλούν τα δικαιώματα των γυναικών και την ισότητα των φύλων. Οι οικονομικές αλλαγές στο εσωτερικό της ΕΕ θέτουν σε αμφισβήτηση τα βασικά στοιχεία του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου και των δημοσίων κοινωνικών υπηρεσιών, τα οποία, με τη σειρά τους, απειλούν την οικονομική ανεξαρτησία των γυναικών. Παράλληλα, η παγκοσμιοποίηση δημιουργεί φαινόμενα όπως είναι η διεθνής σωματεμπορία των γυναικών με στόχο τη σεξουαλική εκμετάλλευση, που απειλεί τα ανθρώπινα δικαιώματα των γυναικών.
- Οι έξι τομείς δράσης και οι στρατηγικοί στόχοι που τις εξειδικεύουν παρουσιάζονται συνοπτικά με την επισήμανση ότι αυτοί είναι απόλυτα συμβατοί με τους τομείς δράσης της Πλατφόρμας Δράσης του Πεκίνου των Ηνωμένων Εθνών.

1. Θεσμικοί μηχανισμοί για την υλοποίηση των πολιτικών ισότητας των φύλων και της ένταξης της ισότητας σε όλες τις πολιτικές

Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει τέσσερις στρατηγικούς

* Η κ. Μαρία Στρατηγάκη είναι επίκουρη καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου και μέλος της τριμελούς εθνικής αντιπροσωπείας στο Ευρωπαϊκό Λόμπυ Γυναικών.

στόχους, ως εξής:

1. Την ενίσχυση των υφισταμένων θεσμικών μηχανισμών στην ΕΕ, όπως είναι η δημιουργία Διεύθυνσης για την Ισότητα των φύλων, η επαναλειτουργία υπηρεσίας πληροφόρησης των γυναικών, η αναβάθμιση του ρόλου της Συμβουλευτικής Επιτροπής και η ενίσχυση της επιτροπής της στους εθνικούς μηχανισμούς ισότητας, η επιτάχυνση της λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Φύλου και, τέλος, η εφαρμογή με σεξιστικής γλώσσας σε όλα τα επίσημα κείμενα της ΕΕ και στις αντίστοιχες μεταφράσεις τους στις γλώσσες των κρατών μελών.
2. Τη βελτίωση της διαδικασίας ένταξης της ισότητας στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με έμφαση στην παρακολούθηση της διαδικασίας αυτής στις επιμέρους Γενικές Διευθύνσεις, το συστηματικό απολογισμό όλων των Γενικών Διευθύνσεων ως προς τα αποτελέσματα της διαδικασίας αυτής, την εφαρμογή προγραμμάτων ευαισθητοποίησης των στελεχών της Ε. Επιτροπής, και, τέλος, την ουσιαστική ένταξη της ισότητας των φύλων σε όλες τις Κοινοτικές πολιτικές κατά των διακρίσεων, του «Ευρωπαϊκού Έτους για Ισότητα Ευκαιριών για Όλους» και την προγραμματιζόμενη Διάσκεψη Κορυφής για την Ισότητα το 2007.
3. Την εφαρμογή της ένταξης της ισότητας στους προϋπολογισμούς της ΕΕ (gender budgeting), με ιδιαίτερη έμφαση στους προϋπολογισμούς των διαρθρωτικών Ταμείων και τον ετήσιο κοινοτικό προϋπολογισμό.
4. Τη δημιουργία μηχανισμών ανάπτυξης του διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών και ιδιαίτερα με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις των γυναικών, των οποίων θα πρέπει να ενισχυθεί η πρόσβαση στο νέο χρηματοδοτικό πλαίσιο του προγράμματος Progress για την περίοδο 2007-2013.

2. Οικονομική και κοινωνική δικαιοσύνη για τις γυναίκες

Ο τομέας δράσης αυτός περιλαμβάνει στρατηγικούς στόχους ως εξής:

1. Τη διατήρηση και ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού μοντέλου με τον σχεδιασμό των απαραίτητων μακροοικονομικών πολιτικών που θα στηρίζουν την ισότητα των φύλων, θα ενισχύουν τις δημόσιες υπηρεσίες (ιδιαίτερα αυτές της φροντίδας των εξαρτημένων ατόμων), θα προωθούν τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στην ανάπτυξη των ευρωπαϊκών πολιτικών.
2. Την προώθηση των οικονομικών δικαιωμάτων και της οικονομικής ανεξαρτησίας των γυναικών μέσα από την εξασφάλιση πρόσβασης στην απασχόληση και ικανοποιητικών συνθηκών εργασίας. Η υλοποίηση του στόχου αυτού θα πρέπει να γίνει με την ένταξη της ισότητας στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση, καθώς επίσης και με μέτρα ενίσχυσης της ισότητας στην πρόσβαση, με ισότητα στις διοικήσεις των εταιρειών και των συνδικαλιστικών οργανώσεων με αναγνώριση της κοινωνικής και παιδαγωγικής αξίας της απλήρωτης οικογενειακής εργασίας, και διευκολύνσεις στην πρόσβαση στις πιστώσεις και τις τραπεζικές υπηρεσίες.
3. Την αναμόρφωση των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας με τρόπο ώστε να εξισορροπούνται οι αρνητικές επιπτώσεις της προσωρινότητας και αποσπασματικότητας της παρουσίας των γυναικών στην αγορά εργασίας. Η αναμόρφωση θα πρέπει να περιλαμβάνει και σχέδιο σταδιακής εξατομίκευσης των φορολογικών και προνοιακών επιδομάτων, ώστε να οδηγεί στην ανεξαρτητοποίηση των γυναικών από το γάμο και την οικογένεια.
4. Την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και της

φτώχειας των γυναικών στην Ευρώπη με την ανάπτυξη ευρωπαϊκών οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών και πολιτικών για την απασχόληση, με στόχο τη μείωση του ρυθμού αύξησης των φτωχών γυναικών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις μη παραδοσιακές και μονογονεϊκές οικογένειες τις μετανάστριες, τις πρόσφυγες, τις εθνικές μειονότητες, τις ηλικιωμένες γυναίκες, τις ανάπηρες και τις λεσβίες.

5. Την αναμόρφωση του συνταξιοδοτικού συστήματος έτσι ώστε να συμβάλλει στην ισότητα των φύλων και την αποφυγή διακρίσεων σε βάρος των γυναικών λόγω διαφορετικού μοντέλου συμμετοχής στη μισθωτή εργασία.
6. Την συμπίλιωση ιδιωτικής και εργασιακής ζωής και την ανάπτυξη των υπηρεσιών φροντίδας με την εφαρμογή μέτρων που εξασφαλίζουν την πρόσβαση και την επάρκεια των υπηρεσιών φροντίδας σε όλες τις χώρες της ΕΕ. Στην κατεύθυνση αυτή στρατηγικός στόχος είναι και η ισότητα στην κατανομή των οικογενειακών ευθυνών ανάμεσα στους άνδρες και τις γυναίκες, με τη βελτίωση των όρων εφαρμογής της γονικής άδειας και της ρύθμισης των ωρών εργασίας.
7. Την ένταξη της ισότητας σε όλες τις πολιτικές που αναπτύσσονται για τη δημόσια υγεία με ιδιαίτερη έμφαση στην αντιμετώπιση των νοσημάτων που μεταδίδονται με τη σεξουαλική επαφή, όπως είναι το AIDS.

3. Προώθηση της θέσης των γυναικών στα κέντρα αποφάσεων: προς τη δημοκρατία της ισότητας στην Ευρώπη.

Οι στρατηγικοί στόχοι στον τομέα αυτόν είναι οι εξής:

1. Η επίτευξη της δημοκρατίας της ισότητας στα πολιτικά κέντρα των αποφάσεων στην ΕΕ με δεσμευτικά κείμενα, προώθηση των γυναικών υποψηφίων στις Ευρωεκλογές του 2009, και την τοποθέτηση ποσοτώσης 50% στις Επιτροπές και τις ομάδες εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
2. Η προώθηση της ίσης συμμετοχής των γυναικών και των ανδρών στη λήψη αποφάσεων στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα με την εφαρμογή των Οδηγιών για την ισότητα στην απασχόληση και την δημιουργία ευρωπαϊκών στατιστικών δεδομένων για τις γυναίκες στα κέντρα αποφάσεων σε όλους τους τομείς.
3. Η επίτευξη της ισότητας των φύλων στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Δημόσια Διοίκηση με την εφαρμογή θετικών δράσεων και προγραμμάτων mentoring και απόκτησης διευθυντικών δεξιοτήτων σε γυναίκες δημόσιες λειτουργούς.

4. Καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και άσκηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών

Οι στρατηγικοί στόχοι του τομέα αυτού είναι οι εξής:

1. Η ανάπτυξη ευρωπαϊκών στρατηγικών, πολιτικών και πόρων στη βάση του υφιστάμενου νομικού πλαισίου με στόχο την εξάλειψη του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών με την υιοθέτηση Οδηγίας και Ευρωπαϊκού Σχεδίου Δράσης με τη συμμετοχή των γυναικείων οργανώσεων.
2. Η εφαρμογή συστήματος παρακολούθησης και διεξοδικής αποτίμησης της προόδου στην προσπάθεια καταπολέμησης της βίας.
3. Η πρόληψη και προστασία των θυμάτων της παράνομης διακίνησης γυναικών με στόχο τη σεξουαλική εκμετάλλευση με τη δημιουργία των απαραίτητων μηχανισμών την αποτίμηση της εφαρμογής της Οδηγίας 2004/81.

Παράλληλα θα πρέπει να γίνει σοβαρή προσπάθεια μείωσης της ζήτησης σεξουαλικών υπηρεσιών προωθώντας καμπάνιες ευαισθητοποίησης για την ανάγκη ανάπτυξης ισότιμων ανθρώπινων σχέσεων ανάμεσα στα φύλα που απευθύνονται στους άνδρες πελάτες.

5. Ο ρόλος της ΕΕ στην προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών στο διεθνές σκηνικό.

Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει τέσσερις στρατηγικούς στόχους ως εξής:

- 1 Σχετικά με την αναπτυξιακή βοήθεια θα πρέπει να εξασφαλισθεί ότι η Ευρωπαϊκή Αναπτυξιακή Πολιτική εγγυάται ότι λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες και οι απόψεις των γυναικών με την υιοθέτηση ειδικών κριτηρίων σχετικών με την ισότητα στα αναπτυξιακά σχέδια των αναπτυσσόμενων χωρών
- 2 Η εφαρμογή της διπλής στρατηγικής στην υλοποίηση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την προστασία και προώθηση των Δικαιωμάτων των Γυναικών με αναπηρίες.
- 3 Στην εξωτερική πολιτική της ΕΕ και την επίλυση των κρίσεων θα πρέπει να ενταχθεί η ισότητα των φύλων σύμφωνα με το Ψήφισμα 1325 του ΟΗΕ και το σχετικό Ευρωπαϊκό Ψήφισμα για τη συμμετοχή των γυναικών στην ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων του 2000. Η συμμετοχή κατά 40% τουλάχιστον των γυναικών στις θέσεις συμφιλίωσης, διατήρησης της ειρήνης και πρόληψης συγκρούσεων αποτελεί ένα απαραίτητο μέτρο, όπως επίσης και η ενεργός συμμετοχή των γυναικείων οργανώσεων στην Ανθρωπιστική Βοήθεια της ΕΕ.

- 4 Σχετικά με την εξωτερική πολιτική, και ιδιαίτερα τη μεταναστευτική πολιτική, θα πρέπει να αναγνωρισθεί πλήρως το φαινόμενο της μεγάλης γυναικείας μετανάστευσης και να εφαρμοσθούν κριτήρια ισότητας των φύλων σε όλα τα στάδια της υποδοχής και ένταξης των μεταναστών στις χώρες υποδοχής

6. Κατάργηση των πατριαρχικών ρόλων και στερεοτύπων του φύλου

Στον τομέα αυτό οι στρατηγικοί στόχοι αφορούν την εκπαίδευση και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης ως εξής:

1. Ως προς την εκπαίδευση, ο σχεδιασμός πολιτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης που δεν κάνουν διακρίσεις των φύλων αποτελεί το βασικό στρατηγικό στόχο. Αυτός απαιτεί την υιοθέτηση σχετικής Οδηγίας κατά των διακρίσεων στην εκπαίδευση και την αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών σε όλα τα εκπαιδευτικά επίπεδα.
2. Σχετικά με τα ΜΜΕ ένας στρατηγικός στόχος αφορά την ένταξη της ισότητας των φύλων σε όλες τις πολιτικές που άπτονται της κοινωνίας της πληροφορίας με την εφαρμογή Ανοχής Μηδέν στα θέματα πορνείας και πρόκλησης σεξιστικής βίας μέσα από το διαδίκτυο και τα άλλα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας. Ο δεύτερος στόχος αφορά την ενίσχυση των γυναικών στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τα ΜΜΕ και τις νέες τεχνολογίες επικοινωνίας και πληροφόρησης καθώς επίσης και την πρόβλεψη να περιορισθεί η αναπαραγωγή των παραδοσιακών και σεξιστικών στερεοτύπων της εικόνας των γυναικών.

Γυναίκες από το Αφγανιστάν

Την Τρίτη 18 Σεπτεμβρίου 2005 ήρθε στα γραφεία του Συνδέσμου αντιπροσωπεία γυναικών από το Αφγανιστάν. Η επίσκεψη έγινε στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών Σεμιναρίων που πραγματοποιεί το Ευρωπαϊκό Κέντρο Δημοσίου Δικαίου στο Αφγανιστάν για υποστήριξη των γυναικών. Στην αντιπροσωπεία μετείχαν γυναίκες που έχουν πανεπιστημιακή μόρφωση και ορισμένες από αυτές κατέχουν θέσεις στις δημόσιες υπηρεσίες της χώρας τους.

Στα μέλη της αντιπροσωπείας έγινε παρουσίαση των σκοπών του Συνδέσμου και μία ενημέρωση για τα θέματα της ισότητας των φύλων στην Ελλάδα.

Η συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων έγινε σε πολύ φιλική ατμόσφαιρα και εκφράσθηκε η επιθυμία να επισκεφθεί τη χώρα τους αντιπροσωπεία μελών του Συνδέσμου μας.